

Natuurtoets School 't Loo te Oldebroek

Toetsing van de voorgenomen ingreep aan de natuurregel- en wetgeving

Definitief

Gemeente Oldebroek

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 13 augustus 2010

Verantwoording

Titel : Natuurtoets School 't Loo te Oldebroek

Subtitel : Toetsing van de voorgenomen ingreep aan de natuurregel-
en wetgeving

Projectnummer : 297935

Referentienummer : 99055648

Revisie :

Datum : 13 augustus 2010

Auteur(s) : ing. C.C. Oskamp MSc.

E-mail adres : christian.oskamp@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ing. A.M. Poelmans

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R.J.C. Vink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 26 355 83 55
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Het plangebied	5
2	Wet- en regelgeving voor de natuur	7
2.1	Inleiding.....	7
3	Ecologische waarden en effectbepaling	12
3.1	Gebiedsbescherming	12
3.2	Soortbescherming	15
4	Conclusies en aanbevelingen	18
4.1	Gebiedsbescherming	18
4.2	Soortbescherming	18
4.3	Aanbevelingen	19
5	Literatuurlijst.....	20

Bijlage 1: Tabel natuurloket

Bijlage 2: kaart plangebied

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden). De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet.

De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

In gemeente Oldebroek heeft men het voornemen om de lage school 't Loo te slopen en op een locatie direct gelegen naast de huidige school een nieuwe schoolgebouw te realiseren tegen de bestaande sporthal. De school is gelegen aan de Bovenheigraaf te Oldebroek.

Figuur 1. Overzicht van de ligging van het plangebied (rood) (bron: Terradesk)

1.2 Het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Bovenheigraaf te Oldebroek. Het gebied bestaat voor het grootste deel uit verhard gebied met een aantal gebouwen. Het grenst tegen agrarisch gebied waar momenteel aardappels worden verbouwd. Ten zuiden van het plangebied is een klein sportveldje gelegen. Op en om het schoolplein is opgaande begroeiing aanwezig welke bestaat uit struik en bomen. In het plangebied is geen open water aanwezig. Aan de noordwest kant van de school is een woonhuis gelegen die tegen de school is aangebouwd. Dit woonhuis zal in de toekomstige situatie behouden blijven. Op het schoolplein zijn twee grote bomen aanwezig één linde en één witte paardenkastanje.

Foto 1. Overzicht van het plangebied met de voorkant van het schoolplein en het schoolgebouw

Foto 2. Overzicht van het plangebied met links de vervallen stenen schuur

2 Wet- en regelgeving voor de natuur

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

2.1.1 gebiedsbescherming

2.1.1.1 *Natuurbeschermingswet*

De Natuurbeschermingswet 1998 vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. In de Natuurbeschermingswet 1998 is ook de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door Brussel. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichting, zoals RAMSAR wetlands.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

- er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht;
- er een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verslechteringstoets (art 19f);
- er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via passende beoordeling (art. 19d).

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000-netwerk.

Het plangebied is gelegen in de omgeving van het Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren en de Veluwe. De Veluwerandmeren ontstonden bij de drooglegging van de polders van Flevoland vanaf 1957. Ze betreffen de ondiepe zoetwatermeren Drontermeer, Veluwemeer en Wolderwijd/Nuldernauw die gemiddeld ruim een meter en op sommige plekken tot 5 meter diep zijn. Ze ontvangen hun water vanuit de Flevopolders en een aantal Veluwse beken en wateren aan de noordoostzijde via de Roggebotsluis af op het Vossemeer en in het zuidwesten via de Nijkerkersluis op het Nijkerkernauw/Eemmeer.

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen.

2.1.1.2 *Beschermde Natuurmonument*

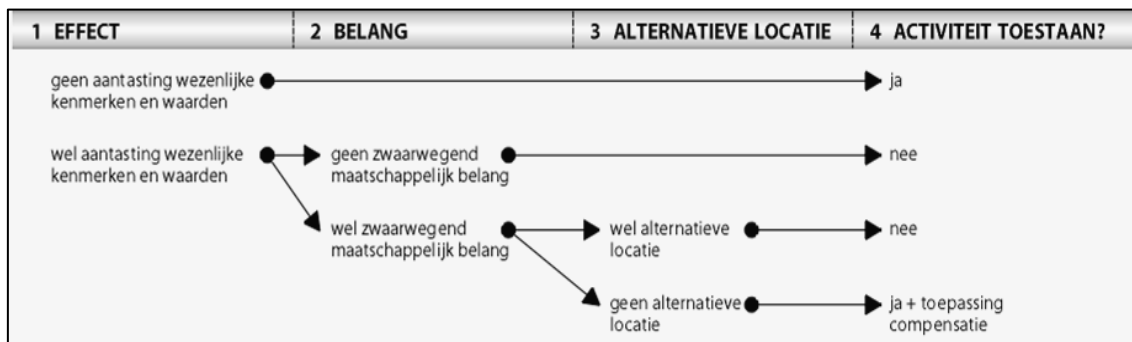
Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

2.1.1.3 *Natuurbeleid*

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Randstadgroenstructuur en Groene Hart. De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (WRO) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven (figuur 2). Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS gebied dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dient te worden gecompenseerd.

Figuur 2: het "Nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel

2.1.1.4 *Weidevogel- en ganzengebied*

De provincie Gelderland neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS. Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring niet zijn toegestaan.

2.1.2 *Soortbescherming*

2.1.2.1 *Flora- en faunawet*

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermt.

Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

De beschermde soorten zijn verdeeld in drie tabellen en daarnaast vormen vogels een aparte categorie:

Tabel 1 Algemene soorten:

- wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 Beschermde soorten:

- wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits kan worden aangetoond dat wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.
- indien er niet kan worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode dan moet worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Als dit voldoende is, dan geeft het ministerie van LNV een beschikking af met de goedkeuring van de maatregelen;
- indien niet kan worden aangetoond dat voldoende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen dan moet een ontheffing worden aangevraagd. De aanvraag wordt getoetst op de mate waarin de functionaliteit van de vaste voortplanting-, rust- en/of verblijfplaats wordt aangetast door de activiteiten en of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Tabel 3 Strikt beschermde soorten (bijlage 1 AMvB Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten, bijlage IV Habitatrichtlijn) en vogels:

- wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen moet voor deze soorten worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Als dit voldoende is dan geeft het ministerie van LNV een beschikking af met de goedkeuring van de maatregelen;
- indien niet kan worden aangetoond dat voldoende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen dan moet een ontheffing worden aangevraagd. De aanvraag wordt getoetst op de mate waarin de functionaliteit van de vaste voortplanting-, rust- en/of verblijfplaats wordt aangetast door de activiteiten, het voldoen aan een wettelijk belang, de aanwezigheid van een andere bevredigende oplossing en of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Voor de soorten van bijlage 1 AMvB en bijlage IV Habitatrichtlijn en vogels gelden verschillende wettelijke belangen:

Soorten van Bijlage 1 van de AMvB:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende reden van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw;
- bestendig gebruik;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Soorten van bijlage IV Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende reden van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Vogels:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

In de categorie Vogels wordt een onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het nest het hele jaar is beschermd en soorten waarvan het nest alleen tijdens het broedseizoen is beschermd. Het ministerie van LNV heeft hiervoor een indicatieve lijst opgesteld met soorten waarvan het nest het hele jaar door is beschermd.

Zorgplicht

Naast de bovengenoemde categorieën geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving de zogenoemde 'zorgplicht' (artikel 2 van de Flora- en Faunawet). De zorgplicht houdt in dat iedereen die weet of vermoedt dat zijn handelen of het nalaten daarvan, nadelige gevolgen veroorzaakt voor de flora- en/of faunasoorten, verplicht is dergelijk handelen zoveel mogelijk achterwege te laten dan wel de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongevaarlijk te maken.

Coalitie biodiversiteit 2010

Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Jaar van de biodiversiteit

Om het belang van soortenrijkdom te benadrukken en de achteruitgang ervan een halt toe te roepen, hebben de Verenigde Naties het jaar 2010 uitgeroepen tot Jaar van de Biodiversiteit.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit in 2010 stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland BV tekenende in november 2009 als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspannen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

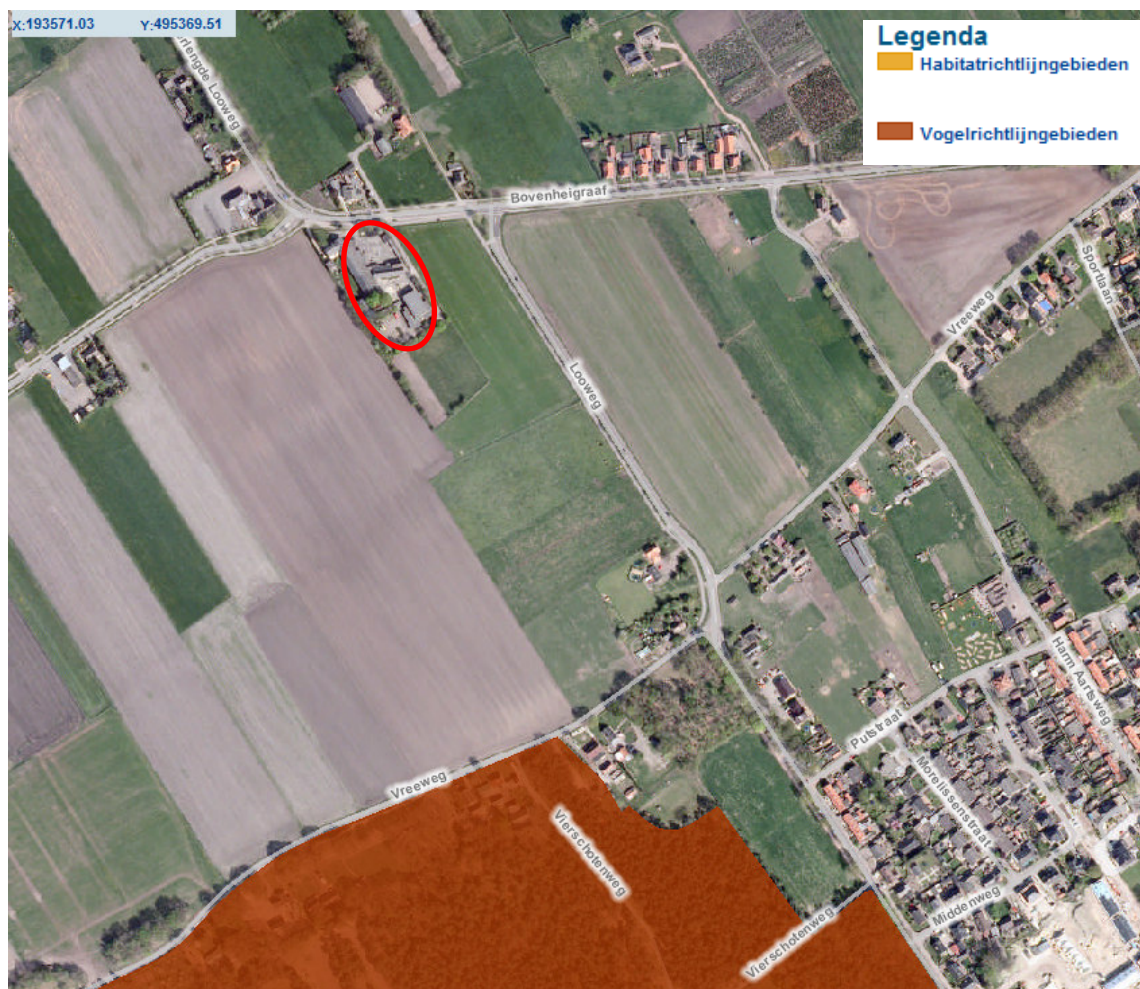
3 Ecologische waarden en effectbepaling

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied (zie figuur 2). Fysieke aantasting van een Natura 2000-gebied is daarom ook uitgesloten. Het Natura 2000-gebied Veluwe is op ongeveer 400 meter gelegen van het plangebied. Echter van een externe werking zal geen sprake zijn aangezien de school in de toekomstige situatie zijn functie behoudt.

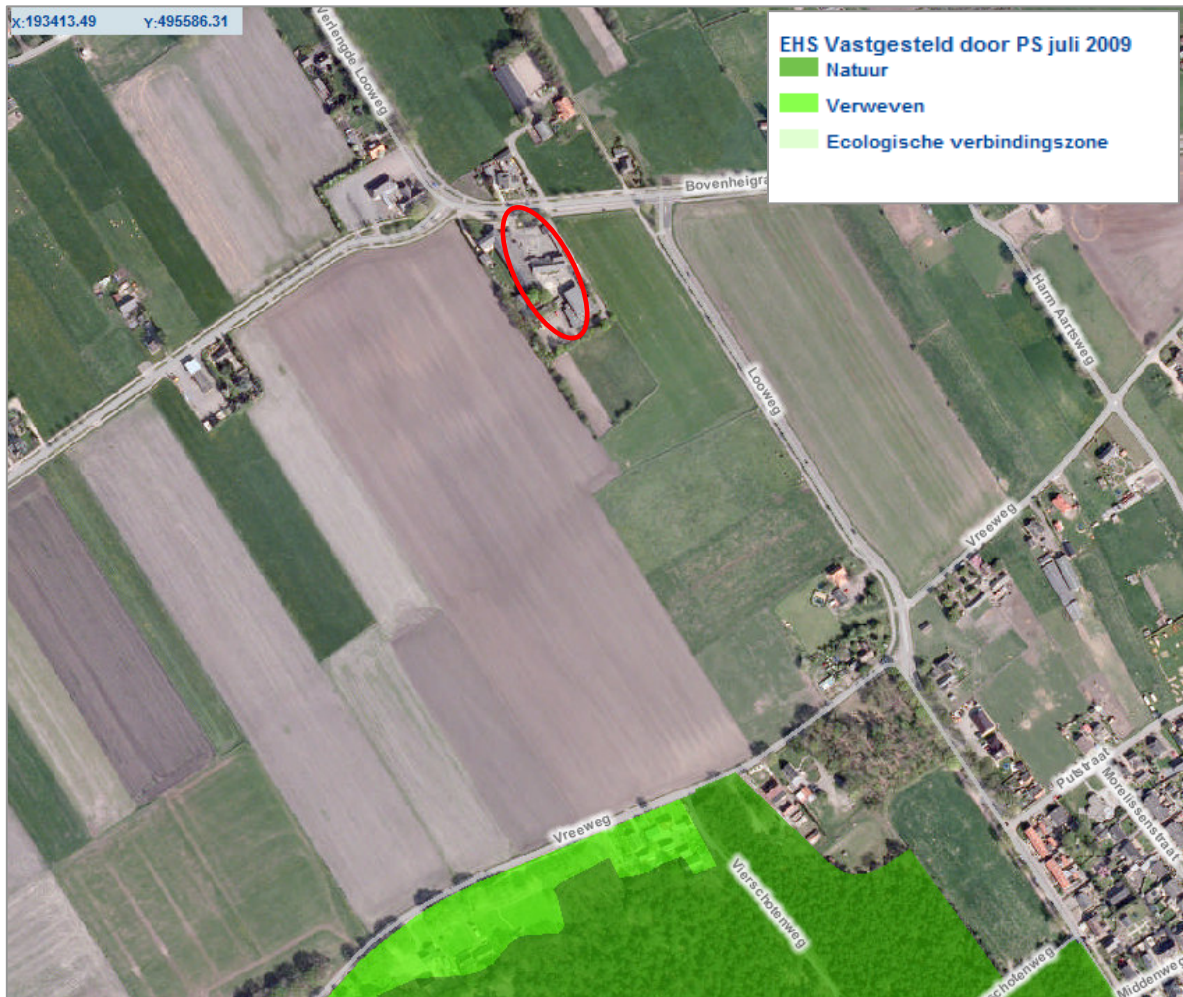
Voor de Veluwe zijn een aantal habitattypen en soorten benoemd. Geen van deze soorten of typen zijn waargenomen of komen voor in binnen het plangebied. De omvang van het plangebied is gering en zal in de toekomst zijn huidige functie behouden. Per saldo zal er daarom niets veranderen. Van extra verstoring is daarom geen sprake.

Figuur 2. Overzicht van het plangebied ten op zichten van het Natura 2000 gebied en Veluwe (bruin).
(bron: prov. Gelderland)

3.1.2 EHS

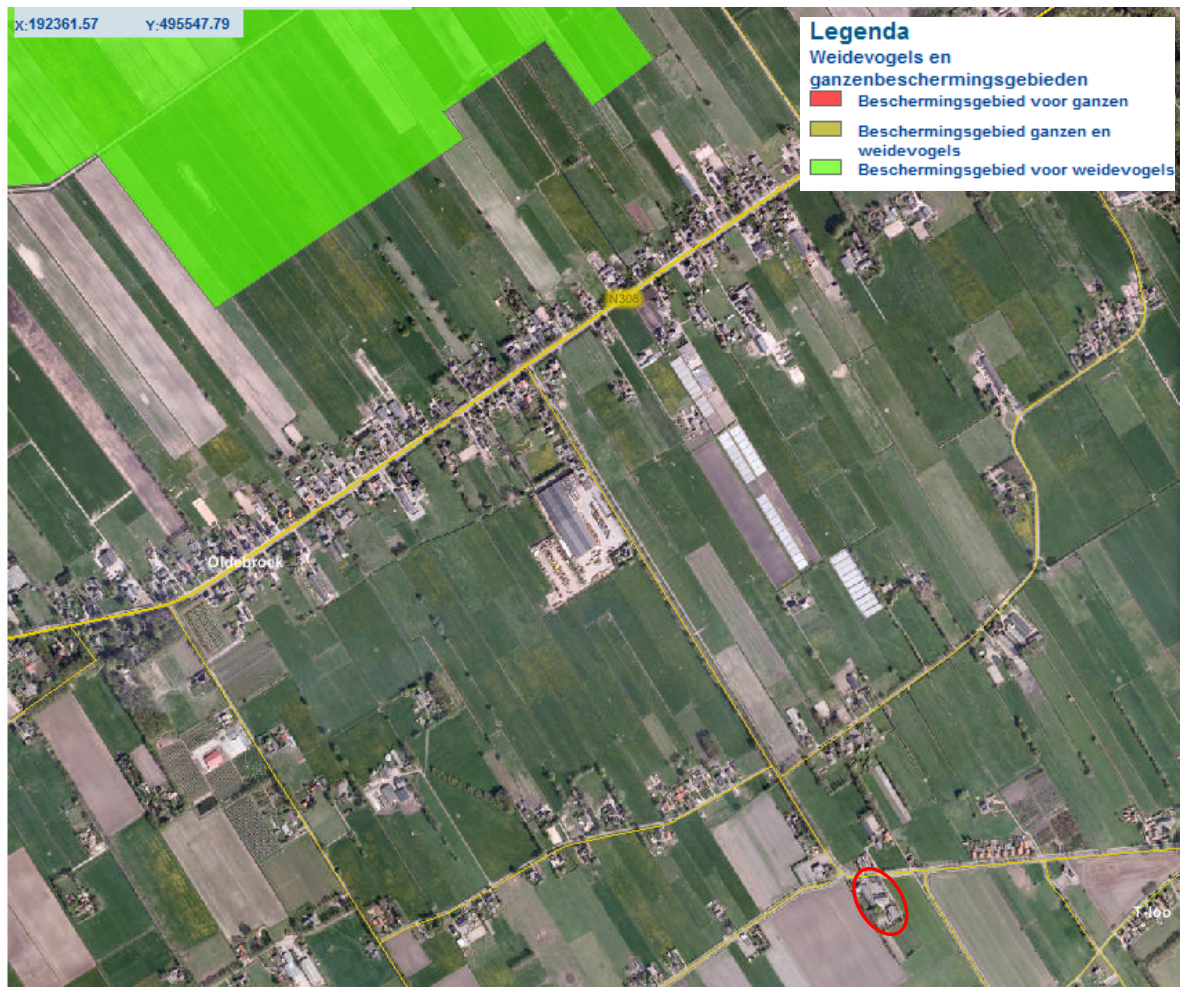
Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van de EHS. Het plangebied is gelegen op ongeveer een 400 meter van de EHS (figuur 3). Fysieke aantasting van de EHS is daarom uitgesloten. Verstoring van de EHS ook uitgesloten, omdat geen van de kernkwaliteiten die genoemd worden in het streekplan aangetast of verstoord worden.

Figuur 3. Overzicht van het plangebied ten op zichten van de EHS (groen). (bron: prov. Gelderland)

3.1.3 Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden

Er zijn in de directe omgeving geen weidevogel en ganzenbeschermingsgebieden aanwezig. Het dichts gelegen ganzenbeschermingsgebied is gelegen op ongeveer 2,3 kilometer van het plangebied en ligt dus buiten de beïnvloedingssfeer van de beperkte voorgenomen ontwikkeling. Negatieve effecten als gevolg van de ontwikkeling in het plangebied zijn dan ook uitgesloten.

Figuur 4. Overzicht van het plangebied ten opzichte van de weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden (bron: prov. Gelderland)

3.2 Soortbescherming

Een algemeen overzicht van waarnemingen van beschermde soorten in hetzelfde kilometerhok, als waarin het plangebied is gelegen, is te vinden bij het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Uit het Natuurloket blijkt dat alleen de sprinkhanen in dit kilometerhok goed onderzocht zijn. Op basis van een veldbezoek door een ecooloog op 21 juli 2010 is op basis van voorkomende habitats een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten en of er aanvullende inventarisaties nodig zijn.

3.2.1 Planten

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen. Een groot deel van het plangebied is ook verhard hier is zijn geen planten aanwezig. De delen waar planten groeien zijn de planten bakken. In de bakken komen algemeen voorkomende planten voor als melganzervoet, grote brandnetel, gewone duizendknoop en kaal knopkruid. Dit zijn geen beschermd plantensoorten

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten waargenomen, deze soorten worden ook niet verwacht aangezien de geschikte condities voor deze soorten ontbreken.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen binnen het plangebied: Merel, houtduif, koolmees, witte kwikstaart, huismus en gierzwaluw. Een aantal van deze soorten broed mogelijk ook in het plangebied. Aangezien het verboden is om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen moet ervoor gezorgd worden dat de uit te voeren werkzaamheden niet in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan moet vooraf door een ter zake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen in het plangebied. Eventueel is het mogelijk om voor het broedseizoen maatregelen te nemen, zoals het verwijderen van beplanting, zodat vogels zonder vaste verblijfplaats niet kunnen gaan broeden.

3.2.3 Huismus en gierzwaluw

De huismus en gierzwaluw staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ont-heffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep' die op 25 augustus 2009 is uitgegeven door het ministerie van LNV. De soorten vallen in categorie 2. In deze categorie vallen nesten van kolonibroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

De gierzwaluw gebruikt zijn poten alleen wanneer hij broedt. Dus het is makkelijk gezegd dat het luchtruim zijn biotoop is. Door de warmte van de bebouwde kom zijn er veel insecten in de lucht. Zo zie je in de zomermaanden boven oude steden en kerkdorpen altijd gierzwaluwen. Oude gebouwen geven de gierzwaluw gelegenheid om te nestelen. Een scheve dakpan, ruimte onder de goot, onvolkomenheden in de bouw, zijn plaatsen waar de gierzwaluw gebruik van maakt. Vanoudsher zijn de oude binnensteden en kerkdorpen in het broedseizoen de biotoop van de gierzwaluw. De school is een oud gebouw met her en der wat scheef liggende dakpannen. Gezien de waarnemingen van gierzwaluwen binnen het plangebied, kan worden aangenomen dat de school geschikt is als broedplek voor de gierzwaluw.

De huismus komt bijna in heel Nederland voor. Echter gaat de soort de laatste decennia sterk achteruit. Deze achteruitgang heeft te maken met de afname van geschikte broedgelegenheden (minder nestplek door sloop en isolatie van oudere gebouwen) in combinatie met het afgenomen voedselaanbod. De verstedelijking in Nederland zou in theorie een deel van deze verliezen moeten compenseren doordat er jaarlijks duizenden nieuwe woningen worden gebouwd. De broedmogelijkheden in nieuwe gebouwen zijn echter beperkt door een veranderde bouwstijl. Zo zijn de tegenwoordig gangbare daken met zware sneldekpannen niet meer toegankelijk voor huismussen.

Als compenserende maatregel moet daarom bij nieuwbouw rekening worden gehouden met de huismus en gierzwaluw. Hier zal onder het kopje aanbevelingen in het hoofdstuk conclusies nader op worden ingegaan.

3.2.4 Overige vogelsoorten

Overige soorten met een vaste rust- of verblijfplaats zijn binnen het plangebied niet waargenomen. Uilen maken gebruik van oude gebouwen zoals deze in het plangebied staan. Er zijn dan vaak braakballen, veren of schijfsporen te vinden. Het schoolgebouw is grondig gecontroleerd op deze eventuele sporen, maar zijn niet aangetroffen.

3.2.5 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren in het plangebied aangetroffen. De meeste zoogdieren zijn nachtactief dus kunnen overdag makkelijk gemist worden.

Beschermde zoogdieren die veel gebruik maken van bebouwing als vaste rust- of verblijfplaats en nachtactief zijn, zijn vleermuizen en de steenmarter.

De steenmarter komt veel voor aan de rand van de bebouwing in schuren of andere bebouwing.

Het plangebied lijkt zeer geschikt voor vleermuizen. Vleermuizen maken gebruik van allerlei gaten en spleten om te gebruiken als vaste verblijfplaats in bebouwing (zie figuur 5).

Vleermuizen zitten in bebouwing die goed geïsoleerd is of die spouwmuren bevatten. De ruimtes moeten een constante temperatuur hebben in winter en zomer. Aan deze eisen voldoen de schuren niet. Het te slopen schoolgebouw bevat spouwmuren en er zijn voldoende spleten en gaten in het gebouw aanwezig die kunnen dienen als ingang voor vleermuizen. Het schoolgebouw daarom geschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. Het plangebied zal mogelijk fungeren als migratieroute en vliegroute. Er zijn hiervoor voldoende groene elementen aanwezig rond het gebouw aanwezig. Ook is er in de kastanje een gat aanwezig die kan dienen als vaste rust of verblijfplaats voor vleermuizen.

Vleermuizen maken gebruik van dit soort elementen als vlieg- of migratieroute naar bijvoorbeeld het foerageergebied. Het plangebied kan fungeren voor de vleermuizen als foerageergebied. Het plangebied bevat verschillende overhoekjes hoge concentraties insecten voorkomen waarop de vleermuizen jagen. Echter het plangebied is zo klein en in de omgeving is voldoende geschikt foerageergebied aanwezig dat de mogelijke nieuwbouw in het plangebied hier geen negatief effect op zal hebben.

In tabel is aangegeven welke vleermuissoorten er volgende de verspreidingsgegevens voorkomen in Oldebroek en omgeving. In tabel 1 is aangegeven op welke soorten er geen effecten zijn te verwachten en voor welke soorten dit niet is uit te sluiten en waar dus nader onderzoek voor noodzakelijk is.

Figuur 5. Mogelijke verblijfplaatsen en uitvliegopeningen (uit Vleermuizen in het landschap)

Tabel 1: Voorkomen van vleermuizen in de regio Oldebroek en mogelijke effecten

Functie → Soort ↓		Zomerverblijfplaats	Kraanverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Zwermlocatie	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Migratieroute	Foerageergebied
Watervleermuis									
Gewone dwergvleermuis									
Ruige dwergvleermuis									
Rosse vleermuis									
Laatvlieger									

Legenda

Geen effect

Mogelijk effect

Negatief effect

Vliegroute= route welke wordt afgelegd tussen verblijfplaats en foerageergebied;

Migratieroute= route welke wordt afgelegd tussen winter- en zomerverblijf.

3.2.6 Vissen, reptielen en amfibieën

Voor reptielen is het plangebied niet geschikt door de geïsoleerde ligging in bebouwd gebied. Ook gezien de verspreiding van reptielen in Nederland zijn deze uit te sluiten in het plangebied. Open water ontbreekt in het plangebied. Het voorkomen van vissen is daarom uit te sluiten. Voor amfibieën is geen voortplantingsbiotoop aanwezig. De gewone pad is eventueel nog te verwachten omdat deze soort met name op land leeft en hierbij redelijke afstanden kan afleggen. De gewone pad overwintert op beschutte plekken onder strooisel en dergelijke.

Effecten op de gewone pad zullen zeer beperkt, door de beperkte geschiktheid en oppervlakte van het plangebied als landbiotoop voor amfibieën. De duurzame instandhouding van de gewone pad is daarmee niet in het geding.

3.2.7 Dagvlinder, libellen en overige ongewervelden

Beschermde vlinders zijn in het plangebied niet te verwachten. Het habitat voor een groot deel van de beschermde vlinders betreft heide- en veengebieden en een aantal soorten komen alleen in Zuid-Limburg voor. Beschermde libellen zijn eveneens niet te verwachten, omdat er geen geschikt oppervlaktewater in het gebied aanwezig is voor deze soorten.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet gelegen in beschermde gebieden in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur en het plangebied veroorzaakt ook geen negatief effect op deze gebieden. De afstand ten opzichte van de beschermde gebieden is niet groot maar doordat het huidige gebruik wordt voortgezet in het de toekomstige plannen verandert er per saldo niks. Daarnaast zijn er geen ecologische relaties tussen het plangebied en de beschermde gebieden. Compensatie voor aantasting van beschermde gebieden is niet aan de orde.

De wijzingen in het plangebied hebben geen negatieve gevolgen op:

- Natura 2000-gebieden;
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Provinciale EHS;
- Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden.

4.2 Soortbescherming

Het schoolgebouw in het plangebied is geschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. Het plangebied kan mogelijk fungeren als migratieroute of vliegroute. Hiervoor bevat het plangebied namelijk voldoende opgaande groene lijnelementen. Vleermuizen maken gebruik van dit soort elementen als vlieg- of migratieroute. Het plangebied kan fungeren voor de vleermuizen als foerageergebied. Het plangebied bevat verschillende overhoekjes waar insecten voorkomen. Echter het plangebied is zo klein en in de omgeving is voldoende geschikt foerageergebied aanwezig dat de mogelijke nieuwbouw in het plangebied hier geen negatief effect op zal hebben. Aangezien er niet op voorhand kan worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van het schoolgebouw en de kastanje als vaste rust- of verblijfplaats is nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen in het plangebied noodzakelijk.

Dit onderzoek zal moeten worden uitgevoerd volgens het protocol vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus welke is goedgekeurd door het Ministerie van LNV. In dit protocol is geschreven dat het onderzoek moet plaatsvinden tussen mei en oktober. Waarbij minimaal 4 bezoeken verspreidt over deze periode moeten plaatsvinden. Waarbij er minimaal 1 bezoek in mei plaatsvindt en twee bezoeken in september.

In het plangebied zijn de volgende soorten waargenomen: Merel, houtduif, koolmees, witte kwikstaart, huismus en gierzwaluw. Al deze soorten broeden ook in het plangebied. Aangezien het verboden is om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen moet ervoor gezorgd worden dat de werkzaamheden niet in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan moet vooraf door een ter zake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen in het plangebied. Eventueel is het mogelijk om voor het broedseizoen maatregelen te nemen, zoals het verwijderen van beplanting, zodat vogels zonder vaste verblijfplaats niet kunnen gaan broeden.

De huismus en gierzwaluw staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep' die op 25 augustus 2009 is uitgegeven door het ministerie van LNV. De soort valt in categorie 2. In deze categorie vallen nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Aangenomen wordt, gezien de waarnemingen en de mogelijkheden voor deze soorten in het plangebied, dat deze soorten ook broeden in het plangebied. Door het slopen van de school worden deze broedlocaties weggenomen. Uit het veldbezoek blijkt echter dat er in de directe omgeving geschikte broedlocaties voorkomen voor deze soorten. Als compenserende maatregel zal er echter bij de nieuwbouw van de school rekening moeten worden gehouden met deze soorten. In de paragraaf aanbevelingen wordt hier verder op in gegaan. Overige beschermde soorten worden er niet verwacht.

Er is geen ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet noodzakelijk als bovenstaande zaken in acht worden genomen.

4.3 Aanbevelingen

Als compenserende maatregel moet er bij nieuwbouw van de school rekening worden gehouden met de huismus. Er moeten daarom speciale dakpannen of nestkasten worden geplaatst die de huismus kan gebruiken als nestplek.

Een goed voorbeeld hiervan is de Vogelvide. De Vogelvide® biedt huismussen een veilige nestplek onder dakpannen. Het product kan worden aangebracht bij de onderste rij pannen op het dak, ter hoogte van de dakvoet. Simpel gezegd is het een prefab nestkast die over de gehele breedte van het dak kan worden aangebracht. De Vogelvide® voldoet aan de eisen zoals gesteld in het Bouwbesluit. De Vogelvide® kent een aantal geïntegreerde functies zoals:

- past onder vrijwel alle soorten pannen en alle soorten pannendaken;
- waarborgt een goede ventilatie van het dak;
- voorkomt dat vogels verder onder de pannen kruipen, zodat vervuiling wordt tegengegaan;
- duurzaam en eenvoudig, zowel in de professionele bouwwereld als door particulieren toe te passen.

Mochten er in de nieuwbouw geen dakpannen worden gebruikt dan kan ook worden volstaan met het ophangen van huismussenkasten.

Ook voor de gierzwaluw moet bij de nieuwbouw rekening worden gehouden met de gierzwaluw. Dit kan ook middels nestkasten of speciale dakpannen. Hier zijn verschillende typen van. Deze zijn allen uitvoerig beschreven op de website www.gierzwaluwbescherming.nl.

5 **Literatuurlijst**

- Atlas van de Nederlandse broedvogels (SOVON, 2002);
- Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels (Bijlsma et al.1993);
- De Nederlandse Libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002);
- De Dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006);
- Atlas van de Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen et. al. 1992);
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie" (Limpens, et al. 1997).
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen (De Nie 1996);
- Atlas van de Utrechtse vissoorten (HDSR & Provincie Utrecht, 2003);
- Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in Limburg. (Coelen, J.E.M. van der 1992);
- Heukels' Flora van Nederland. (Meijden, R. van der 2005);

Internet:

- RAVON (www.ravon.nl)
- SOVON (www.sovon.nl)
- Ministerie van LNV (www.minlnv.nl)
- Provincie Gelderland (www.provgelderland.nl)

Bijlage 1

Tabel natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:192 / Y:495

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						matig	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1					slecht		1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders					1	slecht	0%	1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen					0	goed		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

* Legenda

FF1 = Flora- en faunawet lijst 1 (vrijstelling)
FF23 = Flora- en faunawet lijst 2 + 3 (streng beschermd)
Hrl = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 2 en 4)
RL = Rode Lijst
(#) = tevens meetnetgegevens verzameld.

Volledigheid onderzoek:
 Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een toelichting op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.

Detail: Met dit percentage wordt aangegeven welk aandeel van alle van dit kilometerhok beschikbare gegevens van Rode-Lijstsoorten en wettelijk beschermde soorten op gedetailleerder niveau beschikbaar is.

Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

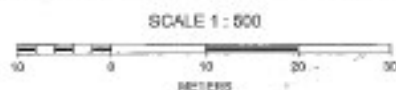
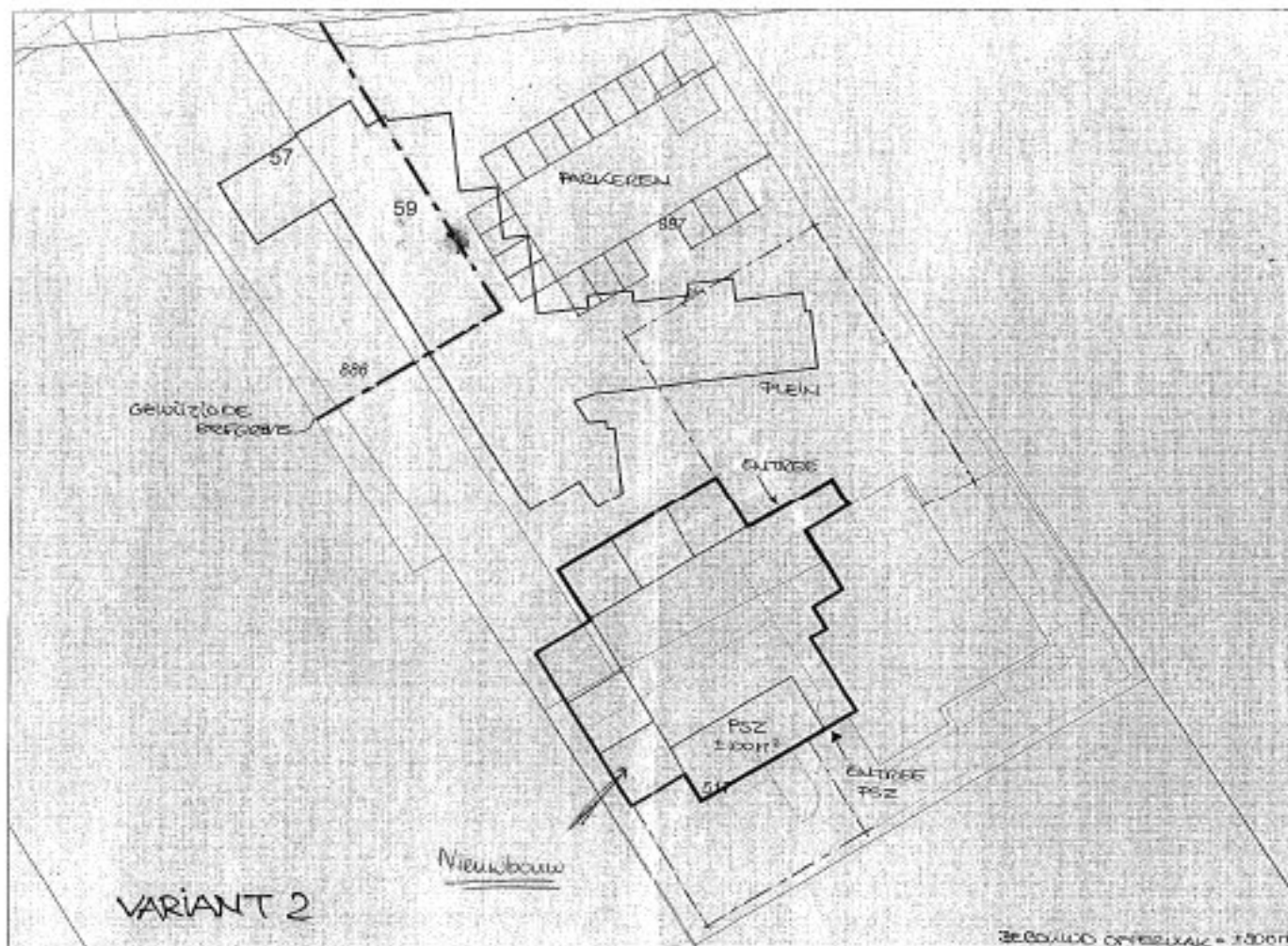
 niet van toepassing

Bijlage 2

kaart plangebied

Gemeente Oldebroek

vrijdag 13 februari 2009 9